

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026-2027/2028
(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Ornitologia
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Biologii, Ochrony Przyrody i Zrównoważonego Rozwoju
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Wydział Biologii, Ochrony Przyrody i Zrównoważonego Rozwoju
Kierunek studiów	Biologia
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Ewa Węgrzyn, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Ewa Węgrzyn, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Terenowe	Liczba pkt. ECTS
2	15	20						10	4

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENA

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiadomości z zakresu zoologii, ekologii, anatomii, genetyki i fizjologii ptaków zdobyte w toku dotychczasowego kształcenia.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie z metodyką prowadzenia badań z zakresu ornitologii
C2	Przygotowanie do projektowania własnych badań
C3	Przekazanie wiedzy dotyczącej anatomii, fizjologii, biologii, ekologii oraz behawioru ptaków

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	student wyjaśnia zagadnienia związane z anatomią, fizjologią, biologią, ekologią oraz behawiorem ptaków oraz definiuje podstawowe pojęcia z zakresu ornitologii	K_Wo1; K_Wo3
EK_02	student projektuje eksperyment testujący postawione hipotezy, właściwie dobiera źródła informacji z zachowaniem zasad ochrony własności intelektualnej	K_Uo2; K_Uo3; K_Uo4; K_Uo5
EK_03	student wykazuje kreatywność w analizie biologii, ekologii i behawioru ptaków, korzysta z najnowszych publikacji naukowych oraz wytrwale i samodzielnie pracuje	K_Ko1; K_Ko2

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Ewolucja ptaków, przystosowania do lotu (anatomia, morfologia, fizjologia, pióra); lot: rodzaje (lot szybujący, aktywny, zawisający), aerodynamika, kształty skrzydeł; migracja: ewolucja, modele migracji, trasy, czas, wysokość, miejsca postojowe, wiatr i temperatura, nawigacja.
Gody: selekcja płciowa, reklama jakości samca, behawior godowy (obrona terytorium, śpiew, pokazy godowe, karmienie samicy, budowa gniazda); systemy kojarzenia w pary i opieki nad potomstwem: monogamia, polygynia, promiskuityzm, lęgi kooperatywne, tokowiska; gniazdo: lokalizacja, budowa, lęgi, inkubacja, opieka nad pisklętami, modele rozwoju piskląt.
Terytorializm; strategie przetrwania: 1. strategie żerowania 2. strategie antydrapieżnicze; komunikacja ptaków: komunikacja wizualna, komunikacja wokalna, nadawca, odbiorca, kodowanie informacji.
Komunikacja rodzic-potomstwo: behawior zebrzący piskląt – modele i funkcje, identyfikacja potomstwa i rodziców u ptaków gniazdujących kolonijnie (sygnatury głosowe)

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Rozpoznawanie podstawowych gatunków ptaków po sylwetce i głosie
Odławianie i obrączkowanie ptaków
Playback jako metoda badań
Analiza siedlisk różnych gatunków ptaków
Biologia ptaków, przystosowania ptaków do lotu

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną,

Ćwiczenia laboratoryjne: praca w grupach, dyskusja

Zajęcia terenowe: prace terenowe

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
Ek_01; Ek_02	Kolokwium: test/ pytania otwarte	w
Ek_03	Ocena za prezentację	lab

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Metody oceny:

A: Pytania z zakresu wiadomości do zapamiętania;

B: Pytania z zakresu wiadomości do rozumienia;

C: Rozwiązywanie zadania pisemnego typowego;

D: Rozwiązywanie zadania pisemnego nietypowego;

Kryteria oceny:

- za niewystarczające rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B = ocena 2,0

- za rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B możliwość uzyskania max. oceny 3,0

- za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C możliwość uzyskania max. oceny 4,0

- za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C możliwość uzyskania max. oceny 5,0

Zajęcia terenowe: zaliczenie sprawozdanie/raport z odbytych zajęć

Wykład, Ćwiczenia: pisemny test: testowy/ z pytaniami otwartymi/

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia.

O ocenie pozytywnej z przedmiotu decyduje liczba uzyskanych punktów (>50% maksymalnej liczby punktów): dst 50%, dst plus 60 %, db 70%, db plus 80%, bdb 90%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, kolokwium)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, kolokwium, przygotowanie prezentacji)	60
SUMA GODZIN	115
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: Sokołowski J. Ptaki Polski. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, W-wa 1988 Brown R., Ferguson J., Lawrence M., Lees D. Tropy i ślady ptaków. Muza SA, W-wa 2006 Nikolai J., Singer D., Wothe K. Ptaki. Muza SA, W-wa 1994. Delin H., Svensson L. Ptaki Europy. The Hamlyn Publishing Company Group Limited 1988. Literatura uzupełniająca: Svenson L., Grant J., P. Collins Bird Guide. Harper Collins 2001 Literatura uzupełniająca:

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej